

Logistiikan Vuoksi – Jotta laivat liikkuisivat tulevaisuudessakin Vuoksen vesistössä

Itä-Suomen
liikennejärjestelmäpäivät
31.10.2023 Mikkeli

Logistiikan Vuoksi – hankkeen osapuolet

Päätoteuttaja

Muut osallistujat

Rahoittaja

Itäisen Suomen elinvoimaa tukevat verkostohankkeet -rahoitusohjelma

Hankkeen tausta ja tarve

Vuoksen vesistön toimintaympäristö on muuttunut

- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan
- Saimaan kanavan liikenne pysähtynyt
- Metsäteollisuuden raakapuun hankinta ja kuljetukset kotimaasta kasvaneet

Sisävesiliikenteen toimintaedellytykset

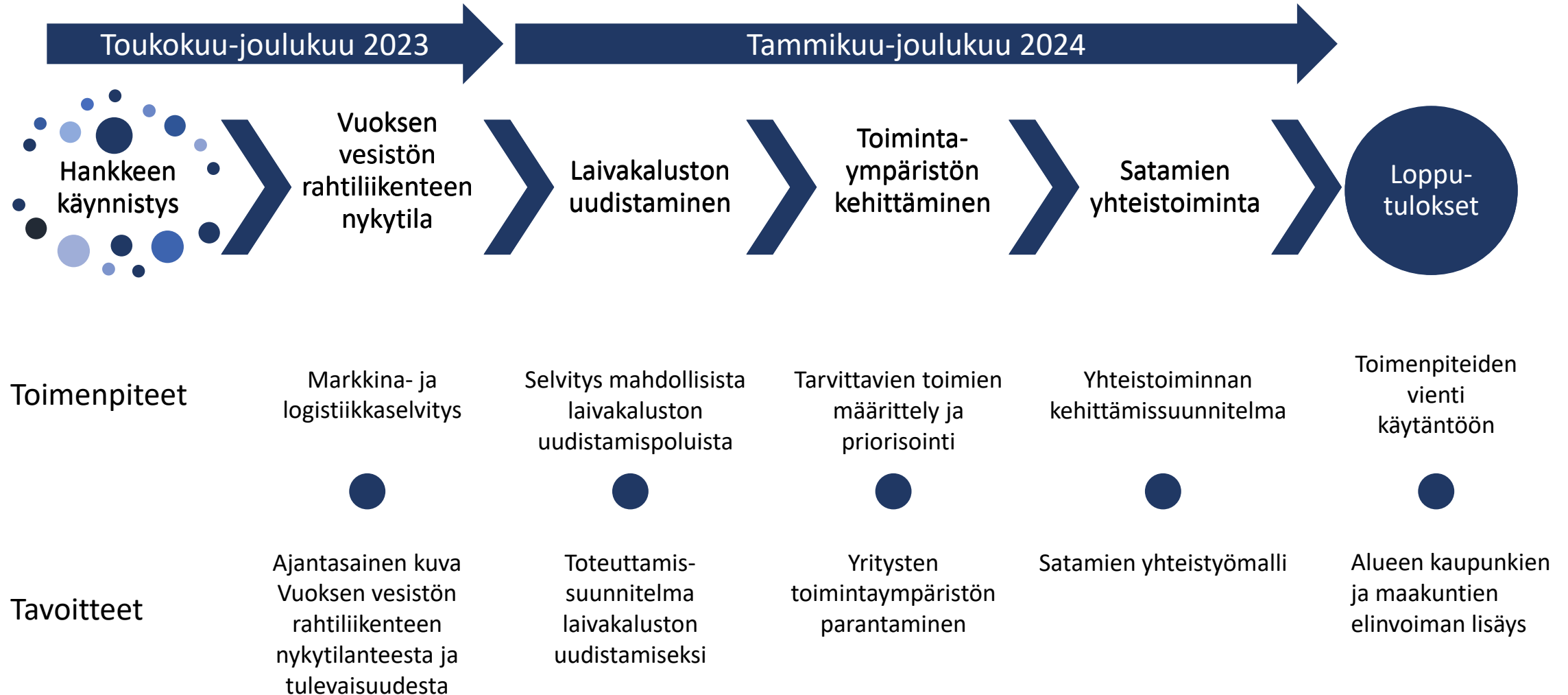
- Aluskapasiteetti ja -kunto -> aluskannan uudistaminen
- Työvoima
- Liikennöintikausi

Toimintaympäristön ja satamien kehittäminen

- Infra, digitalisaatio
- Paikallisen koulutuksen tarve
- Vuoksen vesistöalueen elinvoiman lisäys satamien ja kaupunkien yhteistoimintaa kehittämällä

Aikataulu, toimenpiteet ja tavoitteet

Saimaan syväväylän satamat

Kumpusaari, **Kuopion** kaupungin omistama avoin rahtisatama. Kelloniemi on käytöstä poistettu öljysatama.

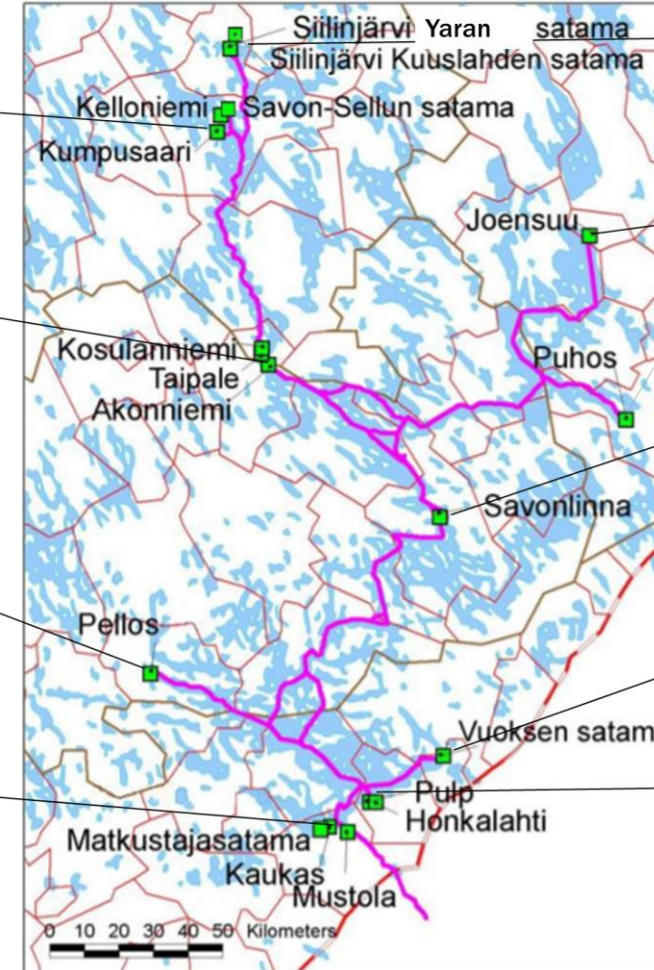
Varkauden kaupungin satamalaitoksen hallinnoimat Akonniemen rahtisatama ja Taipaleen raakapuusatama.

Kosulanniemi on Stora Enson omistama teollisuussatama.

Pellos on UPM:n omistama teollisuussatama **Ristiinassa**

Lappeenrannassa sijaitsevat Mustola, Lappeenrannan kaupungin omistama avoin rahtisatama

sekä UPM:n omistama Kaukaan teollisuussatama.

Siilinjärvellä sijaitsevat Yaran ja Kuuslahden (Sibelco Nordic) teollisuussatamat

Joensuu, kaupungin omistama avoin rahtisatama.

Kiteellä sijaitsee Puhoksen satama.

Vuohisaari on **Savonlinnan** kaupungin omistama avoin rahtisatama.

Vuoksen satama on Stora Enson omistama teollisuussatama **Imatralla**.

Joutsenossa sijaitsee kaksi teollisuussatamaa, Stora Enson Honkalahti ja Metsä Fibre Oy:n omistama Pulp.

— Saimaan syväväylä

Uiton toimintapaikat 2023

Uiton toimintapaikat 2023

JÄRVI-SUOMEN UITTOYHDISTYS

Kallavesi
• 8 uittopaikka

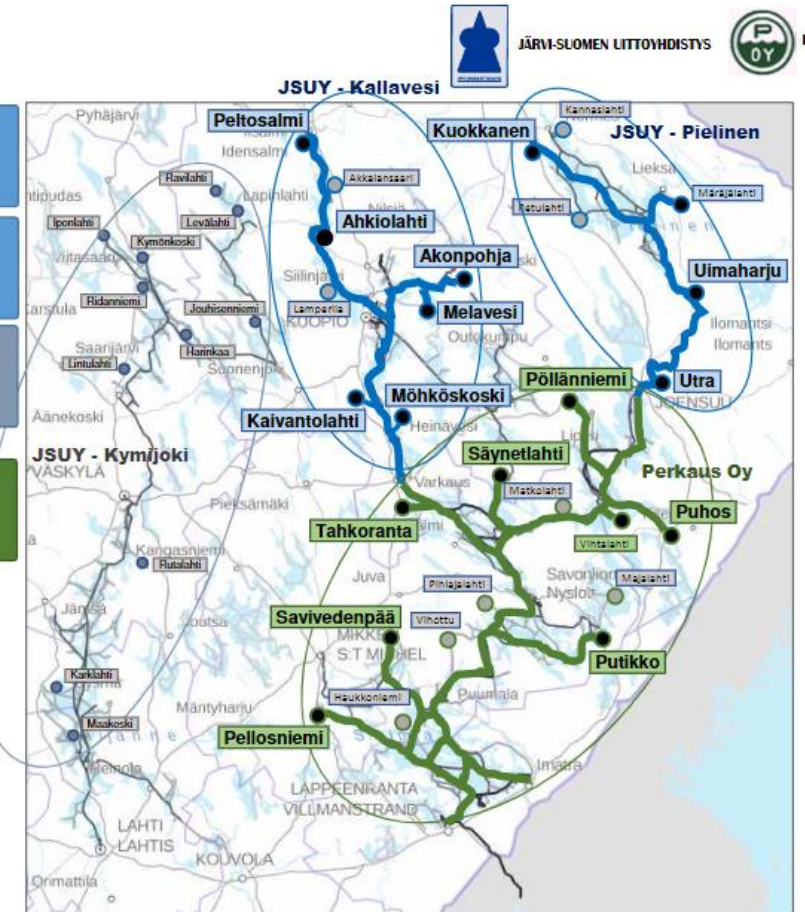
Pielinen
• 6 uittopaikka

Kymijoki
• 11 uittopaikka

Tasavesi-Saimaa
• 13 uittopaikka

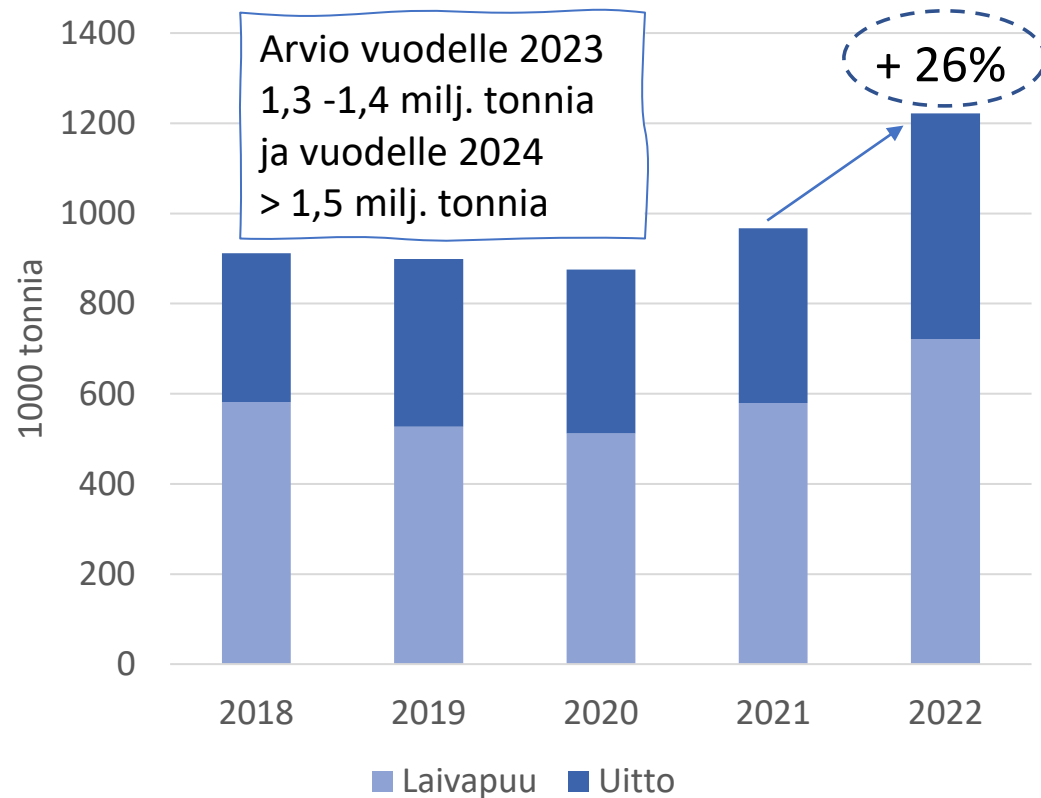
PERKAUS OY

Lähde: Järvi-Suomen Uittoyhdistys ry

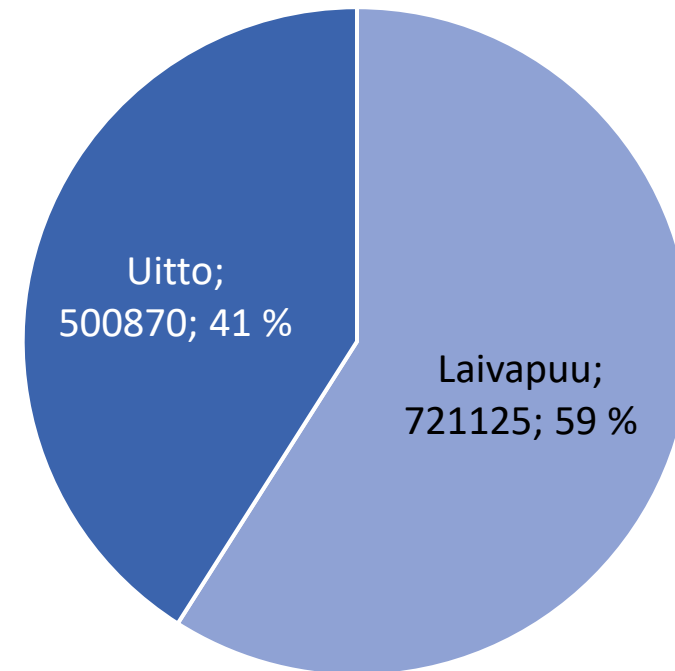
Raakapuun kuljetukset sisävesillä

Raakapuun kuljetusten kehitys sisävesillä

Lähde: Tilastokeskus, kotimaan vesiliikenne

Raakapuun kuljetukset sisävesillä 2022

Yhteensä 1,2 miljoonaa tonnia

Markkina- ja logistiikkaselvitys

- Sisävesikuljetukset ovat tärkeä, täydentävä osa metsäteollisuuden logistiikkaketjua muiden kuljetusmuotojen rinnalla. Merkitys on erityisen suuri Itä- ja Kaakkois-Suomessa.
- Väyläverkosto etenkin Saimaan syväväylän alueella on hyvässä kunnossa. Pohjoisempana väylät ovat matalampia ja sulut asettavat rajoitteita mm. uittolauttojen koolle. Puuterminaalien ja uittopaikkojen kunto vaatii jatkuvaa ylläpitoa.
- Raakapuun vesikuljetukset ovat kasvussa. Aluskapasiteetti ja liikennöintikauden pituus rajoittavat kasvua ja operoinnin tehostamista.
- Tarve puuterminaaleille ja välivarastointipaikoille on lisääntynyt uittopaikkojen läheisyydessä ja satamissa. Satamat ovat pystyneet joustaviin järjestelyihin.
- Metsäteollisuus haluaa vähentää päästöjä logistiikkaketjun jokaisella osa-alueella. Sisävesikuljetukset ovat jo nyt vähäpäästöinen vaihtoehto, mutta uusi aluskalusto laskisi päästötasoja edelleen.
- Sisävesiliikenteessä on pulaa henkilöstöstä. Paikallisen koulutuksen lisäksi alan houkuttelevuutta tulee lisätä työolosuhteita ja -välineitä parantamalla.
- Vuoksen vesistön merkitys huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta on kasvanut.

Laivakaluston uudistaminen

Nippusieppareita

Uiton apualuksia

Linjahinaajia

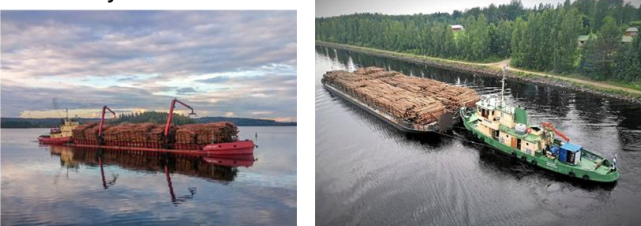

Kuvat: Esa Korhonen, Uittoyhdistys ry

Saimaa-luokan rahtialukset Helga ja Nina

Proomuja

Kuvat: Mopro, Timo Mustalampi, Pielis-Laivat, Itä-Savo

Mitä keinoja on tukea vihreää siirtymää?

Vihreä siirtymä

- Uuden teknologian kalusto on vähäpäästöistä, käyttää fossiilittomia käyttövoimia ja vastaa ympäristömääräyksiin
- Monikäyttöisyys parantaa Vuoksen vesistön huoltovarmuutta
- Uuden sukupolven aluksia kehitetään yhteistyössä yliopistojen/oppilaitosten ja yritysten kanssa
- Hankerahoituksia hyödynnetään kehitystyössä
- Kustannukset korkeammat, aikajänne ja elinkaari pidempi
- *Valtion investointituki vauhdittamaan vihreää siirtymää?*

”Harmaa” siirtymä

- Kalustoa uudistetaan hankkimalla käytettyjä aluksia tai modernisoimalla nykyistä kalustoa perustuen edelleen fossiilisiin käyttövoimiin.
- Ei tuotekehitystä, kiristyvät ympäristömääräykset ”uhkana”
- Kustannukset matalammat, aikajänne ja elinkaari lyhyempi
- Investoinnit perustuvat varustamojen omarahoitukseen tai muuhun yksityiseen rahoitukseen

Kuinka pidentää liikennöintikautta?

Toimintaympäristön kehittäminen

- Ajantasainen tieto
- Alukset ja liittymäkuljetukset
- Lastauspaikat
- Mahdollisten järjestelmien kartoitus, pilotointi ja käyttöönotto

Digitaalinen tilannekuva

- Yritysten tarpeet, työvoiman saannin turvaaminen
- Yhteistyö oppilaitosten kanssa (esim. Ekami),
  - Pätevyystodistukset
  - Hybridikoulutus
  - Oppisopimuskoulutus
  - Harjoittelumahdollisuudet

Paikallisen koulutuksen edistäminen

- Laivanrakennus- ja huoltotoiminnan mahdollisuudet Vuoksen vesistöalueella
- Yritykset ja yhteistyökumppanit
- Kehityshankkeet yhteistyössä yliopistojen ja oppilaitosten kanssa
- Tukimahdollisuudet ja rahoitusvaihtoehdot

Laivanrakennus ja -huoltotoiminnot

Satamien yhteistoiminnan kehittäminen

Tulee olla osa kaupunkien elinvoima- ja turvallisuustoimintoja

- Toimintaympäristön tuomat paineet toiminnan kehittämiseksi
- Ulkomaan kuljetusten korvaaminen
- Metsäteollisuuden tarpeet
- Satamaoperaatioiden turvaaminen
- Infran kehittämistarpeet

Satamien toiminta ja kannattavuus

- Yhteistoiminnan organisointi ja jatkuvuus
- Edunvalvonta, sisävesistrategia
- Uuden liiketoiminnan mahdollistaminen
- Palvelutuotteiden rakentaminen ja yhteismarkkinointi

Yhteistyömuodot ja tavoitteet

- Alueelliset yhteishankkeet
  - Infra
  - Huoltovarmuus
  - Turvallisuus ja kaksoiskäyttömahdollisuudet
- Hankkeiden suunnittelu, haku ja organisointi

Yhteishankkeet

Kuva: Petri Tulkki

Jotta laivat
liikkuisivat
tulevaisuudessakin
Vuoksen vesistössä

- Sisävesikuljetusten merkitys Itäisen Suomen elinvoimalle, huoltovarmuudelle ja turvallisuudelle huomioitava tärkeänä osana valtakunnallista liikennejärjestelmää
  - Liikenne-12 –suunnitelma
  - Sisävesistrategia
- Aluskannan uudistamisen ja vihreän siirtymän edistämisen tukimahdollisuudet
- ”Think big” – yhteistoiminnan merkitys kun tavoitellaan EU- ym. isoja hankerahoituksia
- Alueellisen yhteistoiminnan jatkuvuus tärkeää – ei vain hanketoimintaa

LAPPEENRANTA

KIITOS!

Marja Eskman

marja.eskman@lappeenranta.fi

0407683113

lappeenranta.fi
greenreality.fi

LAPPEENRANTA
SUOMEN ILMASTOPÄÄKAUPUNKI